

срѣдище на славянско-българска култура, издига българската държава въ очитѣ не само на Византия, но и на цѣль тогава познатъ свѣтъ. Следъ Бориса, Симеонъ продължава още повече разширението на държавата, която охваща Мизия, Тракия, Македония, частъ отъ Албания, отвждѣ-дунавска България—Дакия и частъ отъ Бесарабия. При тѣзи условия Симеонъ, ученикъ на Магнаурския университетъ въ Цариградъ и познаващъ много добре положението на Византия, оценяващъ правилно положението на България, ролята, която тя можела и заслужвала да играе на Балканитѣ и на близкия Изтокъ, се домогва да превземе Цариградъ, да седне на престола на василевситѣ и да обедини въ едно цѣло балканскитѣ земи подъ своя скиптъръ. Той се прогласява за „царь на българитѣ и гърцитѣ“, царь равенъ на ромейския василевсъ, римски императоръ.

При Бориса, още повече при Симеона се учредява отдѣлна самостоятелна българска църква, появява се новъ социаленъ класъ — духовенство —, висшитѣ чиновне на което по положение се равняватъ на привилегирования класъ на боляритѣ. Редомъ съ домашното, общинско и коронно правосъдие, явява се сега и черковниятъ сждъ, който се ржководи по Кърмчаята (Номоканона). Това обстоятелство не измѣня дълбоко обичайно-правнитѣ възгледи въ народнитѣ маси, но то влияе на свѣтскитѣ сждилища и изобщо на правосъдието у тѣхъ.

Отношенията на България къмъ съседнитѣ народи не били твърде гладки. Българитѣ ратуватъ не само противъ Византия; тѣ се срещатъ на северъ съ авари, франки, маджари и печенези. Военни досѣгания е имало и съ сърби и хървати, областитѣ на които сж били дълго време въ предѣлитѣ на българската държава.

Държавниятъ владѣтель на България е влѣзълъ въ мирни преговори, споразумения и договори и съ Византия, съ и славянскитѣ Моравия и Панония и съ нѣмскитѣ владѣтели.

Симеонъ издига България до най-висока степенъ на държавностъ, спомага за разцвѣта на славянско-българската писменностъ, стареае се всѣкакъ да изпълни своята културно-държавна програма, на която 4-тѣ точки сж били: 1. просвѣтно издигане на народа; 2. самостоятелностъ и национализация на българската черкова; 3. единство и централизация на българската държава и 4. добиване за себе си титлата царь, а за началника на българската черкова — титлата патриархъ. Всички съвременници на Симеона и новитѣ историци ценятъ високо дейността, заслугитѣ, както и личнитѣ качества на този великъ български царь, царуването на когото се нарича „Златенъ вѣкъ на българската история“.

II. Българската държава.

1. Територия и граници. — Славянскитѣ населения, заседнали въ земитѣ на долна Мизия, обединени и стегнати въ една обща организация, наедно съ българитѣ отъ дружината на Аспаруха и подъ властта на този първи владетель, тѣзи населения въ своитѣ земи и подъ поменатата власт образували елементитѣ на първата българска държава. Територията между Черно море и Тимокъ, Дунавъ и Балкана съставя ядката, около която се върти въ всичко време политико-обществениятъ и културно-стопанскиятъ животъ на българския народъ презъ време на първото му царство.

Въ самото начало държавната формация не била завършена, славянски населения на полуострова оставали извънъ предѣлитѣ, външниятъ териториаленъ съставъ се измѣнялъ много често, границитѣ се простирали или